

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 144.

ОРГАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ - ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 144.

PIK V.

Ч 27. СЕРЕДА

2. ЛИПНЯ, 1913.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY,

JULY 2.

1913

No. 27.

VOL. V.

НОВИНКИ.

Лікар шпіоном.

Німецький лікар і дентист В. Кляре, що мешкав в Англії, вистав засуджений на 5 літ тяжкої в'язниці за те, що мав допуститись шпіонства в користь Німеччини. Кляре поробив плани підводних торпед англійської маринарки і продав їх Німеччині. За це постигла його тяжка кара. Шпіонство цвіте в кожній більшій державі.

Не буде американсько-російського трактату.

В політичних кругах Англії ходять вісти, що не буде американсько-російського трактату. Президент Вільсон абсолютно відмовився відмовити в Росію давній торговельний трактат. Доки американські горожане-Жади не дистантуть опіки по своїм повороті в Росію, нема мови о ніяких угодах.

В Вест-Варджені знова страйк.

В місцевості Нью-Ривер оголошено 25 червня новий страйк майнерів. Розпоряджене вишло з головної квартири майнерської ювії. На страйк вишло понад 15 тисяч робітників. Ходить тут о те, що капіталісти не додержали обіцяних уступств для майнерів.

Страйк майнерів в Нанаймо.

В копальнях вугля в Нанаймо триває страйк ще від 1 мая. Всі ювіїні робітники покинули працю. При роботі лишилось тільки чотириох скебів. Вчора знова заманила компанія 4 скебів. Компанія бачучи, що скеби поволі злязять ся, рішила

ся покидати страйкарів з компанійних домів, а заповнити їх самими скебами. От яку роль відіграють скеби в борбі зорганізованих робітників з капіталістами. Чи зрозуміють вони коли, яку ганьбу стягнули на себе?

Катастрофа на залізницях.

На днях мала місце велика катастрофа коло Оттави на С. Р. Р. лінії. Потяг який перевезув ся в ріку, був переповнений самими школьцями емігрантами. 10 осіб убитих а 20 раненіх. Зі служби колійової вправ жертвою тільки один кондуктор.

Убийство в школі.

Недавно доносились в „Р. Н.“, що у Львові застрелив ученик польського професора. Тепер яспіли старокраєві часописи з яких довідуюсь, що ученик називаєсь не Сахайло а І. Джигало, кандидат 3 року учительського семінара, застрелив професора польської мови Карла Бутковського. Причиною сего убийства було те, що Бутковський відносив ся не прихильно до учеників — Українців. Він був також головним виновником трагічної смерті Чорнія. Убийника арештовано. Признав ся до вчинку і заявив, що зробив се з особистої мести. Мимо того польські газети хочуть зробити з сего „політичну“ справу і розписують ся про змову всіх Українців в семінарі, щоби стягнути на них переслідування.

Арештоване професорів університету.

П'ятьох професорів медицини на філадельфійським університеті арештовано о-

двох вночі. Треба собі уявити, що то за санітарні відносини в подібних мешканнях. А прецінь істнує департамент здоров'я, якого цілком не наглядати за подібними випадками.

Велика експлозія в Вофало.

24 червня пізно вечером наступила в млині Husted Milling Co. в Вофало велика експлозія. З 170 робітників, які працювали в млині, всею 25 лишилось здорових. 6 найдено вже убитих, а 62 тяжко ранених. Експлозія була так сильна, що тіла убитих найдено около 500 стій від млина. Матеріальні страти не включаючи відшкодованя, яке мусить заплатити компанія жінкам за погибших мужів, виносить пів мільона доларів. Така то доля нинішнього робітника в капіталістичній системі.

Робітничка Партія Австралії.

Послідніх виборів до австралійського парламенту, які відбули ся 31 мая, ліберальна партія дістала одного посла більше чим партія робітничка. Цілий габінет Фішера подав ся до димісії, а на його місце уформував габінет з лібералів. Робітничка партія провадила там державою від 1910 р.

Ми так робимо...

Каже „У. Голос“, що більшому волю, процес то процес. І ми таки так робимо. Чи поніс „Роб. Народ“ страду і яку, чи ніякої, се лишім на опісля. Ви можете дальше крутити, викручуватись, демагогувати, бо-ж самі кажете, що вільному волю. Для інформації ми скажемо Вам лише те, що фонд „Народного Дому“ або Бурси Коцка, а видавництво „У. Г.“ се не з все одно. Тому треба відріжнювати одно від другого, а як же.

Нужда робітників в Чикаго.

Якого щастя заживають американські робітники свідчить хочайби те, що в 7 „кімнатах“ спить 300 осіб. Се не мешканє а радше кримінал. В сімох темних кімнатах з 60 складаних ліжок, які уміщені в одні над двома робітників в день, а з

двох вночі. Треба собі уявити, що то за санітарні відносини в подібних мешканнях. А прецінь істнує департамент здоров'я, якого цілком не наглядати за подібними випадками.

Ми так робимо...

Каже „У. Голос“, що більшому волю, процес то процес. І ми таки так робимо. Чи поніс „Роб. Народ“ страду і яку, чи ніякої, се лишім на опісля. Ви можете дальше крутити, викручуватись, демагогувати, бо-ж самі кажете, що вільному волю. Для інформації ми скажемо Вам лише те, що фонд „Народного Дому“ або Бурси Коцка, а видавництво „У. Г.“ се не з все одно. Тому треба відріжнювати одно від другого, а як же.

Письмо з Заходу.

Хочу донести читачам „Р. Н.“ що в Брітші Колумбії великий брак праці — нарід як вівці ходить без роботи. В Голден 3 землі перестали робити, поверх 200 людей розвігло ся з одного місяця в погоні за працею, — а де її дістати?

Мені довелось ся прихитати до Келгар. Походивши по улицях, а не могучи нічого довідатись як тут іде робота, бо бачу, що по готелях пють як давно пили, полісмени до корту воять, як давно возили, вступивим до одного мешканя, щоб ся розпитати про дещо. І от що я довідав ся.

В хаті застаю 12 робітників, файні хлопці одні вже

під вуєм, а другі уже навить голять вуса. От думаю собі, се добре, зараз щось почую. Питаю я їх: Як вам тут іде робота?

Кажуть мені що зле, бо се го року не можна дістати нігде роботи, а коли дістанеш, то треба заплатити за се. Мене се дуже здивувало. Кажу я тому чоловікови — як се може бути? Коли ви робите, то вам мають платити за вашу роботу. А чому ж ви маєте доплачувати ще до свого мозоля? Чи ви так любите робити? Діставим таку відповідь: Як не даєть \$60 то не дістаните роботи на стріті. Гей, подумав я собі, то мусить тепер бути дуже легка робота на стріті, бо багато робітників ходять голодних, що ледви ногами волочуть і як перейдуть два рази, то стріт чистий, не треба навить замітати. Се справді, хто тепер робить на улиці то має легку роботу.

Але оден старенький вусатий чоловік вегає з ліжка таї каже: Гей люди, таж ви грішите, эслиби ви Бога просили, то вам дав би Бог з одного цента 100. Тоді я кажу старенькому:

Ви якось зле просите того Бога. бо торічного року давали люди тільки \$50 а тепер за те що ви просите Бога, то Вам Бог поміг давати тепер \$10. більше як минушого року, бо тепер уже даєть \$60. Уважайте робітників, аби ви не допросили ся аж на \$100 Все те робить сваток з села Оршівців, з Буковини. На імя йому Микхайло Шипка.

Він завів такий систем в Келгарах.

А ще що я чув від одного робітника, зараз вам розкажу: Приходить оден робітник до баса питати роботи. Сей відправив його до вотор боя. Приходить чоловік і питає в хлопчини роботи. Та робота знайде ся, але дай \$10. каже хлопець

Питаю я дальше тих людей: А належите ви до якої партії? Сумна була відповідь: А що поможє нам партія? Питаю дальше, а читаєте які газети? А що поможуть нам газети? Гей, подумав я собі, то се ті люди що в старім краю боять ся навить оселедець завинуті в папір, а несуть голого за хвіст головою в долину, боять ся взяти паперу до рук, бо жандарм скаже що він соціаліст.

Здоровлю всіх читачів „Р. Н.“

Іван Чабан.

26 червня 1913 р.

ВСЯЧИНА.

Писані газети.

У нас всі газети друкуєть ся на друкарських машинах. Така робота є надзвичайно скоро. В однім дні можна видати кільксот тисяч примірників газет, які сейчас розсилаєть ся залізницями і почтами до передплатників. В Персії одначе иньші установи. Там також виходять газети, але писані. Хтось, що має гарне письмо, пише цілу газету таким чорнилом, що опісля на відповідних машинах можна його відбити в більше примірниках. Відбите письмо остає таке саме, як писане. Першому тому не люблять друкованих газет, бо кажуть, писемво в них погане, а вони люблять читати писемво гарне писане з всілякими оздобами.

Що люди їдять?

Дивним буде нам видавати ся, що деякі народи їдять землю, ба навить уважають її за присмак. Хто може їсти землю — зачитаємо? — Швеци, що дикі народи. Одначе ми тим разом помилимо ся, бо землю їдять не лише дикі народи Африки і Америки, але й також народи культурніші, народи європейські, Американські дикуни їдять „білу глину“ будь то сиву, будь то печену і приправлену з иньшими стравами. На їх торгах можна подібати торговців, які виключно тим приєднаком торгують та не малі гроші за се збирають. Ту дивну навичку находимо також у народів європейських. І так в Фінляндії додають до хліба мелену глину. Швеци їдять рікрічно кілька кількграмів глини під назвою „хлібова мука.“ Мешканці Уралю додають до хліба меленої гіпсе, аби хліб, як вони кажуть, лише смакував. Инші околиці, де їдять землю, є Стирія, горішня Італія і остров Сардинія, де землю продають по торгах неначе иньшу потрібну поживу. Чи нашому чоловікови такий приємак смакував би, сумніваємо ся. Так як ріжні звичаї і обичаї у ріжних народів, так і ріжний смак.

Вже вишло з друку і розсилає ся друге число „Кадяло“. Хто не може прислати передплати а хотівби прочитати його, хай присиле за 10цт. стемпів, а ми йому вишлемо.

„Kadylo“
880 Main St.
Winnipeg, Man.

Відновляйте передплату на „Р. Н.“



Краяни!

Всі люди, котрі хочуть посилати гроші до краю хай удають ся до нас. Ми посилаємо гроші так, що там в краю рівні дістають.

Почта і змінне від 1 доларя коштує лиш 2 центи.

Люди, котрі не мешкають в Винніпегу, можуть до нас прислати гроші, а ми пішлемо до краю і їм зараз вишлемо реценіє. Також як маєте чеки то пришліть до нас а ми приймемо так як гроші.

Ми спроваджуємо людей з краю

скоро і так, що не мають жадного клопоту в дорогі. Також продаємо піфкарти до краю на всі найліпші шифи і міняємо гроші на краєві.

Продаємо марки краєві і канадійські.

Офіс отворений щодня від 9 до 7, а в суботу від 9 рано до 9 вечером.

ALLOWAY & CHAMPION

S. GENIK, ЗАВДАТЕЛЬ ЗАГРАНИЧНОГО ВІДДІЛУ.

667 Main St. Winnipeg, Man.